

Náhrada škody

V případě škody způsobené zaměstnavateli zaměstnancem a také třetí osobou, se na povinnost zaměstnance nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, ustanovení § 2915 odst. 1 věty první o. z. o solidární odpovědnosti nepoužije.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 3308/2024-321 ze dne 24.2.2026)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně Zdravotnické záchranné služby Plzeňského kraje, příspěvkové organizace se sídlem v P., zastoupené JUDr. M.P., advokátem se sídlem v P., proti žalovanému J. B., zastoupenému JUDr. M.Š., advokátkou se sídlem v P., za účasti Generali České pojišťovny a. s. se sídlem v P., jako vedlejší účastnice na straně žalovaného, o 40 571 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu Plzeň-město pod sp. zn. 20 C 328/2022, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 20. června 2024, č. j. 10 Co 313/2023-280, tak, že dovolání žalobkyně proti rozsudku krajského soudu v části, ve které bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, se odmítá; v dalším se zamítá.

Z odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Okresního soudu Plzeň-město dne 25. 10. 2022 se žalobkyně domáhala po žalovaném náhrady škody ve výši 40 571 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % p. a. od 11. 8. 2022 do zaplacení, a to s odůvodněním, že žalovaný jako její zaměstnanec na pozici řidiče sanitního vozu způsobil dne 10. 8. 2020 dopravní nehodu a v příčinné souvislosti s ní také škodu na majetku žalobkyně, kterou žalobkyni z titulu havarijního pojištění zčásti uhradila Kooperativa pojišťovna, a. s. Z neuhrazené části ve výši 81 141 Kč, představující odpočet sjednané spoluúčasti, uhradila vedlejší účastnice, která je pojišťovnou žalovaného v rámci jeho soukromě sjednaného pojištění odpovědnosti z výkonu povolání, žalobkyni 40 570 Kč. Pojistné plnění krátila na 50 % s ohledem na tvrzenou spoluvinu obou účastníků dopravní nehody. Zbývající část vzniklé škody ve výši 40 571 Kč žalovaný odmítl uhradit.

2. Žalovaný se bránil námitkou, že náhradu zbytkové škody ve výši 81 141 Kč uplatnil z odpovědnostní pojistky, kterou měl sjednanou s vedlejší účastnicí, ta plnila pouze do výše 50 % uvedené částky s odůvodněním, že se jednalo o spoluvinu obou účastníků dopravní nehody a zaměstnavatel může podle § 257 odst. 1 zákoníku práce po svém zaměstnanci nárokovat pouze skutečnou škodu, tu mu již uhradila, a to v míře dopovídající spoluúčasti na dopravní nehodě; ve zbývající části má žalobkyně možnost obrátit se s požadavkem na náhradu škody na druhého účastníka dopravní nehody, resp. na jeho pojistitele, ten však spoluúčast svého klienta na dopravní nehodě popřel a plnění odmítl. Žalovaný proto z důvodu protichůdných stanovisek dotčených pojišťovacích ústavů dne 21. 6. 2022 podal u Obvodního soudu pro Prahu 1 žalobu, kterou se po vedlejší účastnici domáhá zaplacení sporné částky k rukám žalobkyně, a ve zde souzené věci navrhl její vstup do řízení jako vedlejší účastnice na jeho straně.

3. Vedlejší účastnice ve svém vyjádření k žalobě uvedla, že zavinění žalovaného nebylo jednoznačné, pokud nehoda šetřená Policií České republiky byla vyřešena uložením pokuty v blokovém řízení a

žalovaný pokutu zaplatil, stalo se tak na pokyn žalobkyně, neboť žalovaný ji původně zaplatit nechtěl, a žádným věrohodným dokumentem nebylo dostatečně prokázáno porušení právní povinnosti, příčinná souvislost mezi jednáním žalovaného a vznikem škody, ani zavinění žalovaného.

4. Okresní soud Plzeň-město jako soud prvního stupně rozsudkem ze dne 28. 4. 2023, č. j. 20 C 328/2022-82, uložil žalovanému zaplatit žalobkyni částku 40 571 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně od 11. 8. 2022 do zaplacení (výrok I) a rozhodl, že žalovaný a vedlejší účastnice na straně žalovaného jsou povinni zaplatit společně a nerozdílně žalobkyni plnou náhradu nákladů řízení ve výši 27 777,80 Kč (výrok II).

5. Soud prvního stupně vyšel z toho, že škoda na vozidle žalobkyně, která vznikla při dopravní nehodě dne 10. 8. 2020, kdy žalovaný jako zaměstnanec žalobkyně řídil její vozidlo, činila 811 413 Kč, že 4,5 násobek průměrného příjmu žalovaného před vznikem škody přesahuje částku 81 141 Kč, že žalobkyně obdržela plnění z titulu havarijního pojištění ve výši 730 272 Kč a od vedlejší účastnice z titulu pojištění odpovědnosti žalovaného za škodu způsobenou při výkonu povolání částku 40 570 Kč, dále že žalovaný na místě uznal vinu za způsobení dopravní nehody, v příkazním řízení mu byla uložena pokuta 200 Kč za porušení § 41 odst. 1 zákona č. [361/2000](#) Sb. a že škoda na vozidle vznikla v příčinné souvislosti s žalobcovým porušením § 41 odst. 1 zákona č. [361/2000](#) Sb. Konstatoval, že sporná mezi účastníky zůstala pouze otázka, zda žalovaný zavinil škodu v rozsahu 100%, nebo pouze částečně a v jakém rozsahu. Na základě dílčích skutkových zjištění dospěl k závěru, že žalobce řídil dne 10. 8. 2020 vozidlo žalobkyně značky Mercedes, reg. zn. XY, vjel do světelně řízené křižovatky na červený signál STÚJ, měl v tu dobu zapnutou výstražnou světelnou signalizaci, jako řidič vozidla s právem přednosti v jízdě nedbal potřebné opatrnosti a ohrozil bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, čímž způsobil dopravní nehodu a za toto jednání byl shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 41 odst. 1 ve spojení s § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. [361/2000](#) Sb. S ohledem na plnění vedlejší účastnice a na vyjádření žalovaného dovedl, že přinejmenším v rozsahu 50 % bylo zavinění žalovaného mezi účastníky nesporné, zbývající míru zavinění s ohledem na svůj právní názor nezkoumal.

6. Na základě zjištěného skutkového stavu soud prvního stupně dospěl k závěru, že s ohledem na dikci ustanovení § 41 odst. 1 a 7 zákona o silničním provozu je obtížně představitelné, že by při střetu vozidla používajícího zvláštní výstražné světlo modré či červené barvy ve smyslu odst. 1 citovaného ustanovení s jiným vozidlem nedošlo k porušení obou ustanovení, a tedy ke společnému zavinění na dopravní nehodě, proto vycházel z předběžné úvahy, že stanovisko žalovaného a vedlejší účastnice o tom, že svůj díl zavinění na vzniku dopravní nehody nese i řidič druhého vozidla, se s vysokou mírou pravděpodobnosti zakládá na pravdě. Protože však zákoník práce neobsahuje úpravu škody způsobené více škůdci v pozici zaměstnance a třetí osoby, uplatní se podle § 4 zákoníku práce úprava obsažená v § 2915 občanského zákoníku a podle ní je odpovědnost obou škůdců stanovena jako solidární. Konstatoval, že žalovaný ani vedlejší účastnice netvrdili, a tedy ani neprokazovali, žádné okolnosti hodné zvláštního zřetele, na jejichž základě by soud rozhodl, že by škůdci měli nahradit škodu podle své účasti na škodlivém následku ve smyslu § 2915 odst. 2 občanského zákoníku; aplikaci tohoto ustanovení vyloučil i s odůvodněním, že druhý účastník dopravní nehody není účastníkem tohoto soudního řízení, soud neměl možnost slyšet jeho stanovisko v pozici účastníka řízení a určení odpovědnosti žalovaného za škodu pouze v rozsahu jeho míry zavinění se v projednávané věci jeví jako přinejmenším nepraktické. Jako další důvod pro posouzení eventuální odpovědnosti obou účastníků jako solidární uvedl skutečnost, že žalovaný v konečném důsledku neponese důsledky sporu ze svých prostředků, neboť škodu na něm vymáhanou v tomto řízení za něho bude hradit vedlejší účastnice. Uzavřel, že i v případě, že by argumentace o zavinění dopravní nehody ze strany žalovaného pouze v rozsahu 50 % byla pravdivá, mohla žalobkyně v souladu s § 2915 odst. 1 občanského zákoníku po žalovaném požadovat celou zbylou škodu, za tuto škodu žalovaný odpovídá, a to in eventum společně a nerozdílně s dalším účastníkem dopravní nehody.

Argumentaci vedlejší účastnice, že z ustanovení § 250 odst. 1 a § 257 odst. 1 zákoníku práce vyplývá, že žalovaný jako zaměstnanec odpovídá za škodu vzniklou zaměstnavateli pouze v míře účasti na způsobení vzniklé škody a že zaměstnavatel není oprávněn po zaměstnanci požadovat vyšší částku, než jaká odpovídá míře jeho zavinění, odmítl s odůvodněním, že ustanovení § 250 odst. 1 zákoníku práce vymezuje pouze obecné předpoklady odpovědnosti zaměstnance za vzniklou škodu, přičemž ve slově „způsobil“ vymezuje třetí podmínku vzniku odpovědnosti, tj. vztah příčiny a následku (kauzální nexus), a ani ustanovení § 257 odst. 1 zákoníku práce neřeší míru zavinění, respektive míru účasti na vzniku škody v případě, kdy se na škodě podílí zaměstnanec a třetí osoba. Dovedil, že skutečnou škodu je nutno chápat jako objektivní stav, v němž došlo ke zmenšení majetku zaměstnavatele, a že v daném případě žalovanému, resp. vedlejší účastnici, nic nebrání, aby v souladu s § 2916 občanského zákoníku požadovali po dalším účastníkovi dopravní nehody jeho díl odpovídající míře účasti na způsobení vzniklé škody, k čemuž má vedlejší účastnice potřebný aparát, a takové řešení je v souladu se zásadou rychlosti řízení.

7. K odvolání žalovaného Krajský soud v Plzni v záhlaví označeným rozsudkem rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žaloba na zaplacení částky 40 571 Kč s úrokem z prodlení z této částky se zamítá (výrok I rozsudku odvolacího soudu), uložil žalobkyni zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů 56 855,50 Kč (výrok II rozsudku odvolacího soudu), uložil žalobkyni zaplatit vedlejší účastnici na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů 5 550 Kč (výrok III rozsudku odvolacího soudu) a uložil žalobkyni zaplatit České republice na nákladech řízení státu 42 760 Kč (výrok IV rozsudku odvolacího soudu).

8. Odvolací soud oproti soudu prvního stupně zaujal odlišný právní názor stran aplikace ustanovení § 2915 občanského zákoníku a závěru, že nebylo třeba prokazovat míru zavinění účastníků dopravní nehody a její následky. S odkazem na závěry přijaté v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2014, sp. zn. 21 Cdo 1245/2013, dospěl k závěru, že bylo-li mezi účastníky učiněno nesporným, že ke škodě došlo při výkonu práce žalovaným jako zaměstnancem pro žalobkyni jako jeho zaměstnavatele, pak zaměstnanec odpovídá pouze v rozsahu svého zavinění, a nikoliv v rozsahu zavinění další osoby. Dovedil, že bylo primárně na žalobkyni tvrdit a prokazovat atributy odpovědnosti zaměstnance za škodu ve smyslu § 250 zákoníku práce, protože ke vzniku obecné povinnosti zaměstnance nahradit škodu musí být splněny předpoklady, na jejichž existenci zákon vznik této povinnosti váže. Zdůraznil, že odpovědnost zaměstnance za škodu je založena na subjektivním principu, jde o odpovědnost za zavinění, zaměstnanec nikdy neodpovídá za škodu, kterou nezavinil, a u obecné odpovědnosti zaměstnance za škodu prokazuje zavinění vždy zaměstnavatel.

9. Po poučení žalovaného podle § 118a odst. 3 občanského soudního řádu k prokázání míry zavinění účastníků nehody a po provedení doplněného dokazování, zejména znaleckého, odvolací soud dospěl k závěru, že podíl žalovaného na nehodě není vyšší než 50 %, v tomto rozsahu již za něho vedlejší účastnice plnila, proto nezbylo, než žalobu pro její bezdůvodnost zamítnout.

10. Proti rozsudku odvolacího soudu výslovně v celém jeho rozsahu podala žalobkyně dovolání, které má za přípustné proto, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného práva, jež v rozhodovací praxi odvolacího soudu dosud „nebyla přímo vyřešena“, a to, „zda na odpovědnost zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli z nedbalosti lze aplikovat ustanovení § 2915 odst. 1 z. č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku o solidární odpovědnosti škůdců (ve výši limitace zákoníku práce ve smyslu čtyřapůlnásobku průměrného měsíčního výdělku dle ustanovení § 257 odst. 2 z. č. [262/2006](#) Sb., zákoníku práce) či nelze toto ustanovení § 2915 odst. 1 z. č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku v takovém případě na odpovědnost zaměstnance aplikovat“. Uvedla také, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného práva, „zda se v případě škody způsobené zaměstnancem zaměstnavateli aplikuje ustanovení § 2915 odst. 1 (včetně části věty první za středníkem) z. č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku o solidární odpovědnosti škůdců, a to konkrétně, zda se toto ustanovení aplikuje na škůdce v postavení zaměstnance v případě, kdy

některý z více škůdců odpovídá za škodu zaměstnavateli v režimu odpovědnosti zaměstnance za škodu zaměstnavateli dle zákoníku práce a další ze škůdců není zaměstnancem daného zaměstnavatele“.

11. Naplnění dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení dovolatelka shledává v tom, že zatímco soud prvního stupně v posuzovaném případě aplikoval na odpovědnost žalovaného jako zaměstnance ustanovení § 2915 odst. 1 občanského zákoníku, odvolací soud jeho aplikaci s odkazem na omezenou odpovědnost zaměstnance nepřipustil. Poukázala na to, že odvolací soud opřel svůj závěr o rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2014, sp. zn. 21 Cdo 1245/2013, v němž aplikace daného ustanovení nebyla řešena, protože v tam řešené věci byla aplikována dřívější právní úprava. S odkazem na odbornou literaturu prosazuje názor, že solidární odpovědnost škůdců podle § 2915 odst. 1 část věty první za středníkem zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, je třeba aplikovat „právě zejména i na případ, kdy jeden ze škůdců za nedbalostní škodu odpovídá v režimu zákoníku práce“. Z dikce ustanovení § 257 odst. 4 a 5 zákoníku práce dovozuje, že ustanovení § 250 zákoníku práce neupravuje vlastní rozsah náhrady škody ve vazbě na míru zavinění zaměstnance, neboť by tato ustanovení, upravující spoluzavinění ze strany zaměstnavatele a jiného zaměstnance, byla v takovém případě nadbytečná. Zdůrazňuje, že zatímco spoluzavinění ze strany zaměstnavatele a jiného zaměstnance je v zákoníku práce výslovně řešeno (v § 257 odst. 4 a 5 a § 250 odst. 2), spoluzavinění zaměstnancem a osobou, která není zaměstnancem ani zaměstnavatelem, v zákoníku práce upraveno není, a shodně se soudem prvního stupně se domnívá, že proto je třeba v takovém případě na základě ustanovení § 4 zákoníku práce aplikovat ustanovení § 2915 odst. 1 občanského zákoníku, přičemž dostatečná ochrana zaměstnance při jeho aplikaci je dána jednak limitací dle ustanovení § 257 odst. 2 zákoníku práce, jednak tím, že toto ustanovení občanského zákoníku „řeší situaci pouze ve vztahu k poškozenému, když mezi sebou se škůdci mají možnost vyrovnat dle míry svého zavinění na základě ustanovení § 1876 odst. 2, resp. § 2916 občanského zákoníku“. Dovození solidární odpovědnosti v posuzované věci považuje rovněž za spravedlivé vzhledem k tomu, že celková škoda na vozidle činila 811 413 Kč a částka požadovaná po žalovaném představuje jen 5 % z celkové vzniklé škody, a také vzhledem k tomu, že žalovaný bezprostředně po nehodě převzal svoji plnou odpovědnost a tento svůj postoj změnil až zhruba po dvou letech s ohledem na stanovisko své pojišťovny (vedlejší účastnice), což zabránilo standardnímu prošetření nehody ve správním řízení a v souvislosti s absencí dostatečných důkazních prostředků vedlo ke komplikovanému určování viníka dopravní nehody v civilním řízení.

12. Dovolatelka navrhla, aby dovolací soud změnil rozsudek odvolacího soudu tak, že rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje, a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobkyni náklady odvolacího řízení, nebo aby napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Plzni k dalšímu řízení.

13. Žalovaný ve svém vyjádření k dovolání odmítl úvahu dovolatelky o aplikaci ustanovení § 2915 odst. 1 občanského zákoníku opíraje se o ustanovení § 4 zákoníku práce a v něm stanovenou prioritu základních zásad pracovněprávních vztahů. Zdůraznil, že pokud jde o náhradu škody, zákoník práce je výlučně založen na principu dělené odpovědnosti za způsobenou škodu na základě prokázaného individualizovaného zavinění zaměstnance, což dle názoru žalovaného vylučuje možnost aplikace ustanovení § 2915 odst. 1 občanského zákoníku o solidární odpovědnosti na předmětnou věc, neboť za tu část škody, která byla způsobena osobou vně zaměstnavatele, nemůže podle uvedené zásady zaměstnanec, tj. žalovaný, odpovídat. Navrhl, aby dovolání bylo zamítnuto.

14. Vedlejší účastnice se ve vyjádření k dovolání ztotožnila s právním posouzením odvolacího soudu a navrhla, aby dovolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu v plném rozsahu potvrdil.

15. Nejvyšší soud jako soud dovolací [§ 10a zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“)] po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s.

ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

16. Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

17. V té části, v níž směřuje proti výrokům rozsudku odvolacího soudu o náhradě nákladů řízení, je přípustnost dovolání vyloučena ustanovením § 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř., Nejvyšší soud proto dovolání v této části podle ustanovení § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl.

18. Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

19. Rozsudek odvolacího soudu ve výroku o věci samé závisí (mimo jiné) na vyřešení otázky hmotného práva, zda v případě škody způsobené zaměstnavateli zaměstnancem a také třetí osobou se ve vztahu mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem aplikuje ustanovení § 2915 občanského zákoníku o solidární povinnosti k náhradě škody. Vzhledem k tomu, že tato otázka nebyla v judikatuře odvolacího soudu dosud vyřešena, je dovolání žalobkyně proti rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé podle § 237 o. s. ř. přípustné.

20. Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání žalobkyně není opodstatněné.

21. Projednávanou věc je třeba i v současné době posuzovat - vzhledem k tomu, že žalobkyně se domáhá náhrady škody způsobené jednáním dne 10. 8. 2020 - podle zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoník práce, ve znění účinném do 31. 12. 2020 (dále jen „zák. práce“) a podle zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2020 (dále jen „o. z.“).

22. Podle § 250 odst. 1 zák. práce zaměstnanec je povinen nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

23. Podle § 257 odst. 5 zák. práce je-li k náhradě škody společně zavázáno více zaměstnanců, je povinen každý z nich nahradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění.

24. Judikatura, vykládající § 250 odst. 1 zák. práce (před účinností o. z.), byla ustálena v závěru, že zaměstnanec odpovídá jen za tu škodu, kterou zaviněným porušením pracovních povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním skutečně způsobil; není proto dána jeho odpovědnost za tu část škody, která byla způsobena porušením povinností ze strany zaměstnavatele, případně zaviněním jiného zaměstnance nebo třetích osob vně zaměstnavatele (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2014, sp. zn. 21 Cdo 1245/2013, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 10. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3555/2013, uveřejněný pod č. 28/2015 ve Sb. rozh. obč.). Jinými slovy, ač výslovná právní úprava chyběla, ustáleným výkladem se dovozovalo, že odpovědnost zaměstnance vůči zaměstnavateli za škodu způsobenou také zaviněním třetích osob vně zaměstnavatele je dílčí, nikoliv solidární.

25. Podle § 4 zák. práce pracovněprávní vztahy se řídí tímto zákonem; nelze-li použít tento zákon, řídí se občanským zákoníkem, a to vždy v souladu se základními zásadami pracovněprávních vztahů.

26. Podle § 2915 odst. 1 věty první o. z. je-li k náhradě zavázáno několik škůdců, nahradí škodu

společně a nerozdílně; je-li některý ze škůdců povinen podle jiného zákona k náhradě jen do určité výše, je zavázán s ostatními škůdci společně a nerozdílně v tomto rozsahu.

27. Při izolovaném jazykovém výkladu by se skutečně mohlo zdát, že hovoří-li § 257 odst. 5 zák. práce pouze o více zavázaných zaměstnancích k náhradě škody, pak v případě, že zavázána je k náhradě škody vedle zaměstnance třetí osoba (jež nemá pracovněprávní vztah k poškozenému zaměstnavateli), chybí pro tento případ zvláštní úprava v zákoníku práce a použije se obecná úprava v § 2915 odst. 1 větě první o. z. K takovému výkladu svádí i text věty za středníkem, jenž počítá s existencí jiného zákona limitujícího pro některého ze škůdců výši náhrady škody.

28. S takovým výkladem se lze setkat i v odborné literatuře, u níž je však zřejmé, že vychází pouze z textu zákona. Bez podrobnější argumentace uvádí, že „[p]říkladem může být škoda způsobená zaměstnavateli z nedbalosti jeho zaměstnancem spolu s dalším škůdcem, který není k poškozenému v pracovněprávním vztahu. Společně a nerozdílně budou oba škůdci povinni škodu nahradit do výše čtyřapůlnásobku průměrného měsíčního výdělku zaměstnance před porušením povinnosti, kterým škodu způsobil (§ 257 odst. 2 zák. práce), a v rozsahu ji převyšujícím pouze ten ze škůdců, který nebyl zaměstnancem poškozeného.“ [PAŠEK, M. in Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2024, § 2915, dostupné na <https://app.beck-online.cz>]. Argument, že „toto výslovné pravidlo překonává koncept dosavadní judikatury“ [viz BEZOUŠKA, P. in Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, § 2915, dostupné na <https://app.beck-online.cz>], je lichý, neboť „Rc 11/82“ (rozsudek Nejvyššího soudu Slovenské republiky ze dne 25. 6. 1979, sp. zn. 1 Cz 85/79, uveřejněný pod č. [11/1982](#) Sb. rozh. obč. – pozn. dovolacího soudu) se týká újmy způsobené zaměstnanci pracovním úrazem spočívajícím v útoku třetí osoby. U uvedených názorů chybí rovněž vypořádání se s požadavkem souladu se základními zásadami pracovněprávních vztahů (viz dále) při subsidiární aplikaci o. z.

29. Argumenty pro výklad nelze nalézt ani v důvodové zprávě k o. z. (srov. ELIÁŠ, K. a kol. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava: Sagit, 2012, s. 1032). Je tak nutné použít jiných výkladových metod, přičemž vhodný se jeví být výklad systematický. Hovoří-li § 2915 odst. 1 věta první o. z. o jiném zákoně, lze předpokládat, že tím myslí úpravu tohoto jiného zákona o omezení výše povinnosti náhrady škody. Ale samotná skutečnost, že nějaký zvláštní zákon (zde zák. práce) obsahuje úpravu omezení výše náhrady škody (např. § 257 odst. 2 zák. práce), nemůže přivodit změnu režimu upraveného tímto zvláštním zákonem pro povinnost nahradit škodu. Lze tedy předpokládat, že ani přijetím pozdějšího o. z. neměl být tento zvláštní režim zák. práce měněn. Nic se tedy nezměnilo na povinnosti k náhradě škody v pracovněprávním vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, jejíž zvláštní úprava spočívá na pravidle (dovozeném výše uvedenou ustálenou judikaturou), že zaměstnanec neodpovídá (není povinen nahradit zaměstnavateli) za tu část škody, jež byla způsobena třetí osobou vně zaměstnavatele (jinými slovy, že odpovědnost je zde dílčí, nikoliv solidární).

30. Ke stejnému výsledku vede i výklad podle smyslu a účelu zákona. Ve zvláštní úpravě obecné povinnosti zaměstnance nahradit škodu zaměstnavateli se projevuje zásada zvláštní zákonné ochrany postavení zaměstnance [§ 1a písm. a) zák. práce], neboť tato mu poskytuje příznivější postavení, než by měl v obdobném vztahu občanskoprávním. Zaměstnanci (jenž škodu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním – tedy nikoliv v tzv. excessu) nelze odeprít některý z prvků této zvláštní ochrany (zde dílčí odpovědnost vůči poškozenému) jen na základě nahodilého jevu, že druhý škůdce byl osobou vně zaměstnavatele. Pro takové znevýhodnění zaměstnance není důvod. Ostatně ani na postavení zaměstnavatele se nic nezhoršuje, neboť jeho vztah se zaměstnancem zůstává stejný, ale jeho vztah s třetí osobou se řídí občanským zákoníkem.

31. Uvedené vede dovolací soud k závěru, že v případě škody způsobené zaměstnavateli zaměstnancem a také třetí osobou, se na povinnost zaměstnance nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, ustanovení § 2915 odst. 1 věty první o. z. o solidární odpovědnosti nepoužije.

32. Nad rámec toho, čím se mohl v dovolacím řízení zabývat, považuje Nejvyšší soud za nutné doplnit, že jeho přezkumu nebyla otevřena právní otázka, z jakého základu se počítá díl připadající na škůdce - zaměstnance. Dovolatelka sice v závěru svého dovolání zdůraznila, že „částka požadovaná po žalovaném představuje jen 5 % celkové škody“, ovšem žádný samostatný dovolací důvod, ani předpoklady přípustnosti dovolání v tomto směru neformulovala.

33. Z uvedeného plyne, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněného dovolacího důvodu správný. Protože nebylo zjištěno, že by byl postižen některou z vad uvedených v ustanovení § 229 odst. 1 o. s. ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. nebo v § 229 odst. 3 o. s. ř. anebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud dovolání žalobkyně v části směřující do výroku o věci samé podle ustanovení § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. zamítl.

Další články:

- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Omezení vlastnického práva veřejným prostranstvím a bezdůvodné obohacení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Opomenuté vyjádření účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Služební poměr](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Pohledávka](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)